

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 140 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

2

Vragen van de leden **Ester** en **Kuiper** (ChristenUnie) op 21 augustus 2013 medegedeeld aan de minister van Economische Zaken inzake *mogelijke overname van KPN*

Antwoorden van de heer **Kamp** (minister van Economische Zaken) (ontvangen 18 november 2013).

Vraag 1 en 2

Acht u met de vragenstellers publieke belangen in het geding wanneer KPN en daarmee een belangrijke infrastructuur voor telecommunicatie in Nederland in bezit komt van America Movil?¹

Bestempelt u de netwerken van KPN – waar niet alleen consumenten maar ook overheidsdiensten gebruik van maken – als «vitale infrastructuur», waarvan de veiligheid en betrouwbaarheid geborgd moeten zijn?

Antwoord 1 en 2

Voor het antwoord op deze twee vragen verwijs ik naar mijn brief van 12 september 2013 aan de Eerste Kamer. In die brief is ingegaan op de borging van diverse publieke belangen. Ik onderken daarin het belang dat de veiligheid en betrouwbaarheid van de netwerken van KPN geborgd is. In algemene zin worden nationale veiligheidsaspecten met betrekking tot de telecommunicatie-infrastructuur geadresseerd door de Telecommunicatiewet, de Wet- op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002, de Wet veiligheids- onderzoeken en specifieke contracten. Daarnaast heb ik ingezet op het maken van bindende afspraken met América Móvil over een extra borging van publieke belangen.

Vraag 3

Zijn de overname van KPN en de borging van publieke belangen die KPN vertegenwoordigt een zaak van overleg in de Ministeriële Commissie Vernieuwing Publieke Belangen? Wordt dit publieke belang momenteel opnieuw gewogen door het kabinet?

Antwoord 3

Een eventuele overname van KPN en de borging van publieke belangen betreft een zaak van overleg in het kabinet.

¹ Zie o.a. <http://www.nrc.nl/nieuws/2013/08/09/america-movil-wil-kpn-overnemen/>

Zoals ook in mijn brief van 12 september jl. aangegeven, wordt door het kabinet opnieuw gewogen of in het kader van nationale veiligheid bestaande maatregelen nog effectiever kunnen worden toegepast en of aanvullende voorzieningen nodig zijn (zie ook antwoord bij vraag 4).

Vraag 4

Welke wettelijke maatregelen staan u ter beschikking om overname van KPN door een buitenlandse partij te voorkomen? Overweegt u nadere wetgeving om een dergelijke overname te voorkomen? Zijn er andere instrumenten die u zou kunnen hanteren?

Antwoord 4

Er staan mij geen wettelijke maatregelen ter beschikking om een overname van KPN door een buitenlandse partij te voorkomen. Buitenlandse ondernemingen mogen actief worden in Nederland en maken ook van die mogelijkheid gebruik.

Ik ben van mening dat een open investeringsklimaat een belangrijke bijdrage levert aan de Nederlandse economie. Belangrijk in dit verband is wel dat alle aanbieders, ook de aanbieders die in buitenlandse handen zijn, zich aan bestaande wet- en regelgeving, contracten en anderszins gemaakte afspraken moeten houden. Daarnaast was het in het geval van América Móvil mogelijk aanvullende bindende afspraken te maken over een extra borging van publieke belangen.

Meer structureel gezien wil het kabinet bezien of in het kader van de effectieve borging van publieke belangen, in het bijzonder de nationale veiligheid, bestaande maatregelen effectiever kunnen worden toegepast en of aanvullende voorzieningen nodig zijn bij een overname. Ik heb dit in mijn brief van 12 september jl. ook aangegeven. Dit traject loopt nog.

Vraag 5

Kunt de Eerste Kamer informeren over bepalingen in wetgeving van ons omringende landen waarop is gewezen door oud-staatssecretaris W. Vermeend en die dergelijke overnames zouden verbieden?²

Antwoord 5

De invloed van een aantal omringende landen bij een eventuele overnamepoging van een (nationale) telecommunicatie-onderneming is tweërlei. Ten eerste heeft in een aantal landen de overheid nog steeds een aandelenbelang. Ten tweede heeft een aantal landen aanvullende mogelijkheden. Hieronder wordt een (niet uitputtend) beeld geschetst.

In een aantal landen heeft de overheid nog een aandelenbelang, veelal een minderheidsbelang. Dit zijn in Europa bijvoorbeeld de volgende landen:

	Bedrijf	Overheidsdeelname (afgerond)
België	Belgacom	54%
Duitsland	Deutsche Telekom	32%
Frankrijk	Orange/France Telecom	28%
Zweden	TeliaSonera	37% Zweedse overheid
Finland	TeliaSonera	13% Finse overheid
Oostenrijk	Telekom Austria	28%

Bron: government ownership of public telecommunication network operators 2010. CESifo / DICE 2012

In landen als het Verenigd Koninkrijk en Spanje heeft de overheid, net als in Nederland, geen enkel aandeel meer in de telecombedrijven.

Daarnaast kunnen sommige landen een eventuele overname tegenhouden door middel van een extra toets op een strategisch publiek belang. In 2009 zijn twee voorbeelden van een dergelijke toets nader beschreven en onderzocht, te weten het Duitse en het VK-model (TK 2009–2010, 31 350, nr. 8). Het Duitse model voorziet in de mogelijkheid om bij een aandelenbelang van meer dan 25% in een Duitse onderneming de verwerving te toetsen aan belangen van publieke orde en nationale veiligheid en deze eventueel te

² «Blokkeer de verkoop van ons KPN», NRC Handelsblad 14 augustus 2013.

verbieden. Dit geldt dan alleen voor overnemende bedrijven uit niet EU landen. Het model van het Verenigd Koninkrijk is een vorm van concentratiecontrole. De overheid kan in beperkte gevallen interveniëren bij overnames of fusies uit hoofde van overwegingen met betrekking tot het publieke belang, zoals nationale veiligheid.

Desgevraagd hebben medewerkers van de Franse overheid meegedeeld dat er in Frankrijk specifieke reguleringsmaatregelen bestaan wat betreft buitenlandse directe investeringen. Dergelijke investeringen die van invloed kunnen zijn op publieke belangen, publieke veiligheid en defensie behoeven autorisatie vooraf van de Franse minister van Financiën. De telecombedrijven (naast Orange ook enkele andere landelijke mobiele aanbieders) worden gezien als vitale infrastructuren en vallen dus onder de autorisatie.

Vraag 6

Is of wordt de mogelijkheid overwogen de infrastructuur voor telecommunicatie (die in 1989 is meegegaan naar KPN) af te splitsen van KPN en deze als «vitale infrastructuur» onder publieke controle te brengen?

Antwoord 6

Nee, dit wordt niet overwogen.